

Информация за финансиран на проект

Наименование на конкурса:
Национална научна програма „Петър Берон и НИЕ“ 2021
Основна научна област:
Химия (СНЕ)
№ на договор:
КП-06-ДБ-7
Начална дата на проекта и срок на договора:
01.09.2022, 24 месеца
Заглавие на проекта:
Разработване на аналитична хеометрична платформа, базирана на ЯМР спектроскопия за ускорено откриване на нови ензимни инхибитори от природни източници, PhytoNMRmetrics
Базова организация:
Институт по органична химия с център по фитохимия - БАН
Партньорски организации:
няма
Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):
гл. ас. д-р Антигони Хилари
Общ размер на договореното финансиране:
120 000 лв.

Резюме на проекта (до 1 стр. в рамките на полето по-долу):

PhytoNMRmetrics има за цел разработване на високо-производителна ЯМР-базирана хемометрична методология за бързо идентифициране на ензимни инхибитори преди изолирането им сложни смеси, представляващи екстракти от природни съединения. Растителните продукти са източник на лекарствени средства в продължение на хиляди години и на тяхна основа са получени значителен брой съвременни лекарства от водещи ("lead") природни съединения. Откриването на лекарства, базирани на природни продукти, не е устойчива стратегия, т.к. изисква твърде много време, усилия и ресурси. През годините напредъкът в аналитичната химия допринесе за утвърждаването на хемометричните подходи за определяне състава на растителните екстракти. Откриването на нови биологично активни водещи съединения все още е област със значителен потенциал, а природата е най-разнообразната библиотека на биоактивни компоненти. Нашата цел е да разработим иновативен подход чрез валидиране на аналитична хемометрична платформа, посредством приложение на съвременни хроматографски и спектрални техники (FCPC, LC-HRMS/MS, NMR) и биоаналитични методи с използване на комплексни статистически алгоритми, за бързо и ефективно идентифициране на естествени ензимни инхибитори, преди тяхното изолиране от сложни смеси. Ще бъде подготвен и фракциониран моделен екстракт (смес от стандарти), източник на многоблокови масиви от ЯМР и TX-MS данни и след съпоставка с биологичния отговор ще бъдат разработени подходи за сливане на данните с цел разкриване на биоактивните съединения в сместа. След това нашата платформа ще бъде приложена към растителни екстракти от *Salvia sp.* за откриване на ензимни инхибитори, свързани със зарастването на рани (инхибиране на ксантинооксидаза, антиоксиданти; инхибиране на циклооксигеназа, липоксигеназа, противовъзпалително; инхибиране на еластаза, колагеназа, хиалуронидаза, влага и еластичност на кожата). Основната цел е създаването на платформата като надеждна процедура за експлоатация на растителни екстракти за идентифициране на естествени медикаменти с последваща социална и обществена значимост, тъй като тя може да бъде приложена за откриване на други терапевтични агенти.

Членове на научния колектив

Организации/участници ¹	Бележка ²
Базова организация:	
Институт по органична химия с център по фитохимия - БАН	
Ръководител на научния колектив	
гл. ас. д-р Антигони Хилари	ПД, УЧ
Участници:	
проф. д-р Павлета Шестакова	
Партньорска организация:	
Участници:	
Партньорска организация:	
Участници:	
Партньорска организация:	
Участници:	

¹ Отбележете академичната длъжност, научната степен, име и фамилия на всеки участник като включите и участниците, които са работили по проекта не през целия период за изпълнение на проекта

² Отбележете дали участникът в колектива е млад учен (МУ), постдокторант (ПД), докторанти (ДО) или студенти (СТ), или учен от чужбина (УЧ).